

KALFÍK

Zpravodaj Klubu autorů literatury faktu

Motto

„KALF si uvědomil, že moderní člověk chce vědět, chce znát. Chce být ,přítomný. Chce se zúčastnit. Literatura faktu mu tu možnost dává. A navíc: vědomě ho vytrhává z jeho případné lhostejnosti. Současná doba ještě tento rys LF zdůrazňuje: pravda o minulosti, pravda o přítomnosti, to budiž devizou autorů literatury faktu.“

Miroslav Ivanov, prosinec 1995

KALFÍK

Zpravodaj Klubu autorů literatury faktu

Čtvrté číslo

Editor tohoto čísla: Břetislav Ditrych

Redakce Václav Kotrman

Pro Klub autorů literatury faktu vydalo

Nakladatelství Epoque, s. r. o.

Kaprova 12, Praha 1

Praha 2023

Sazbu a litografii provedlo studio Prestig

Vytiskl Akcent, tiskárna Vimperk, s. r. o.

<https://www.facebook.com/klubliteraturyfaktu>

www.klubliteraturyfaktu.cz

Obsah

Slovo úvodem.	5
Dvacátý druhý ročník Cen Miroslava Ivanova za literaturu faktu	6
Město Letohrad, český Klub autorů literatury faktu a Klub spisovatelů literatury faktu na Slovensku uskutečnili 31. ročník Mezinárodních cen Egona Erwina Kische.. . . .	13
Fakulta filozofická ZČU a Klub autorů literatury faktu představují Literární cenu Jaroslava Golla pro rok 2022	20
Pozdní rozhovor s Karlem Richterem	22
Co právě píšu?	24
Dlouholetý člen našeho Klubu autorů literatury faktu Viliam Apfel doporučuje:.	29
Rubrika „Co právě píšu?“	31
Slova nového šéfredaktora revue Přísně tajné!	32
<i>Přísně tajné</i> – ročník 2022.	34
Organizační informace	37

Slovo úvodem

Vážení přátelé, členové a příznivci Klubu autorů literatury faktu, předkládáme Vám, možná s mírným zpožděním, čtvrté číslo *Kalfiku*. Jako obvykle v něm shrnujeme výsledky literárních soutěží, které každoročně pořádáme, tedy soutěž Miroslava Ivanova, mezinárodní soutěž Egona Erwina Kische a soutěž určenou pro středoškolské a vysokoškolské studenty nesoucí jméno Jaroslava Golla.

Připojujeme několik příspěvků na téma *Co právě píšu?*, jejich autorům děkujeme a těšíme se na příspěvky další. Výzvu proto opakujeme.

Laudatio neboli pochvalný projev při oficiální oslavě nějaké osoby, jak praví slovník cizích slov, patří tentokrát nepochybně a právem nejvyšším našemu dlouholetému členovi prof. Robertu Kvačkovi. To samé jistě platí o slovenském spisovateli Antonu Balážovi.

Zvláště upozorníme na rozhovor s dlouholetým předsedou Klubu autorů literatury faktu, nezapomenutelným Karlem Richterem, jenž vznikl jako jeden z posledních před jeho smrtí.

Číslo doplňuje několik snad stále ještě aktualit, komentářů a poznámek, řekli bychom pod čarou.

Přejeme Vám v novém roce 2023 vše dobré, přejeme Vám rok úspěšný a tvořivý a věříme, že spolu vytrváme i nadále!

Výbor Klubu autorů literatury faktu

Dvacátý druhý ročník Cen Miroslava Ivanova zaliteraturu faktu

uskutečnil Klub autorů literatury faktu a Město Jaroměř.
Slavnostní udílení se konalo v Autorském sále na Výstavišti Praha
10. června 2022.

Akce se uskutečnila za finanční podpory města Jaroměře a Ministerstva kultury ČR.

Do dvacátého druhého ročníku v roce 2022 bylo přihlášeno 56 titulů z 26 nakladatelství.

Porota Cen Miroslava Ivanova zasedala v tomto složení a rozhodla takto:

Porota:

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D. – předseda poroty

Mgr. Martin Flosman, Ph.D.

doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.

prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

Mgr. Alena Marková, Ph.D.

PhDr. Miloslav Martínek, CSc.

doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.

Marcela Přerovská – tajemnice poroty

Hlavní cena byla udělena

Karlu Žákovi, Václavu Cílkovi, Martinu Majerovi a kolektivu
*za knihu **Srdce českého krasu, Obec Srbsko a krajina v jejím okolí**,*
vydanou nakladatelstvím Dokořán v roce 2021

Kategorie: České dějiny

Cena byla udělena

Renému Novotnému
za knihu *Řešení české otázky, Nacistická rasová politika v Protektorátu Čechy a Morava*, vydanou Nakladatelstvím Epoque v roce 2021

Kategorie: Světové dějiny

Cena byla udělena

Janu Adamcovi

za knihu *Od Principa k Trumpovi, Texty k historickým výročím 2002–2018*, vydanou Filozofickou fakultou Karlovy univerzity v roce 2020

Kategorie: Regionální dějiny

Cena byla udělena

Ivanu Filovi

za knihu *Jeseníky – Čas, ten pohyblivý obraz věčnosti*, vydanou Nakladatelstvím Pavel Ševčík – Veduta v roce 2021

Kategorie: Memoárová a biografická literatura

Cena byla udělena

Františku Cingerovi a Jaromíru Farníkovi

za knihu *V & W, Jiří Voskovec & Jan Werich*, vydanou nakladatelstvím CPress v roce 2021

Kategorie: Ostatní literatura faktu

Cena byla udělena

Petru Zajíčkovi, Martinu Olivovi a Petru Kostrhunovi

za knihu *Karel Absolon, Objevitel, manažer, vědec*, vydanou Nakladatelstvím Academia v roce 2021

Kategorie: Historický román za rok 2019

Cena byla udělena

Františku Niedlovi

za knihu *Pach krve*, vydanou nakladatelstvím MOBA v roce 2019

Kategorie: Historický román za rok 2020

Cena byla udělena

Aleně Šubrtové

za knihu *Doktor chudých*, vydanou nakladatelstvím ARGO v roce 2020

Kategorie: Historický román za rok 2021

Cena byla udělena

Otomaru Dvořákovi

za knihu *Hvězdní pavouci, Román o zrazené generaci*, vydanou nakladatelstvím LIREGO v roce 2021

Cena Miroslava Ivanova za celoživotní dílo v literatuře faktu

byla udělena

Robertu Kvačkovi

Cena Miroslava Ivanova za trvalý přínos české a slovenské literatuře faktu

byla udělena

Antonu Balážovi

Cena Miroslava Ivanova za publikovanou časopiseckou tvorbu

byla udělena

Romanu Cílkovi

Cena Miroslava Ivanova pro nakladatelství soustavně se věnujícímu vydávání literatury faktu

byla udělena

nakladatelství Lidové noviny

Laudatio pro prof. Roberta Kvačka

Miloslav Martínek

S osobností Roberta Kvačka jsem se nejprve potkal jako čtenář. V rudém moři politických banalit se jevila jeho *Osudná mise* jako skutečné dílo, které dokázalo přitáhnout svou populární formou pozornost zájemců a sloužit (ne posluhovat) historické pravdě. Až později jsem si uvědomil, jak vysoko položil autor latku, aby odolávala pokusům jeho knihu napodobit. Čtenářem jsem zůstal nadále a v knihovně přibývala

Kvačkova díla – *Nad Evropou zataženo...* (1967), *Historie jednoho roku* (1976) a po delší odmlce *Diplomaté a ti druzí* (1988). Doplnovaly je odborné články a třeba i autorův podíl na těžko dostupné učebnici československých dějin. V době, kdy nemohl naplno publikovat, sledovali jeho oddaní čtenáři sloupky v sobotním *Svobodném slově*, které podepisoval značkou –kk.

U druhého vydání knížky *Poslední den*, v němž se Robert Kvaček vrátil k období Mnichova, jsem spolupůsobil jako redaktor. Poznal jsem přitom jednu z příčin Kvačkova autorského úspěchu – dokázal se ubránit našim diletantským zásahům do jeho textu.

Po přijetí na Filozofickou fakultu UK jsem se stal Kvačkovým posluchačem. Od starších ročníků jsme slychali o jeho vynikajících přednáškách a zvědavě jsme očekávali jeho příchod do posluchárny č. 162. Nezklamal. Mnohý z nás si zapamatoval dramatický výklad, v němž oblíbený učitel vylíčil konflikt Canarise s Heydrichem, který mohl být jednou z příčin atentátu na zastupujícího říšského protektora v květnu 1942. Z vlastní zkušenosti vím, jak se Robert Kvaček staral i po dokončení studia o absolventy, které pokládal za nadané. Víím, že dráhu vysokoškolského učitele považuje za nejdůležitější ve svém životě.

Osud vícekrát donutil prof. Kvačka vstoupit do 13. komnaty a vypít biblický pohár hořkosti. Domnívám se, že k Robertovým nejtěžším chvílím patřila doba, kdy nemohl připravovat adepty historického studia na jejich budoucí povolání, kdy sami budou utvářet pro nové generace

Dříve než dokončím obraz vysokoškolského učitele, vynikajícího autora literatury faktu a kamaráda Roberta Kvačka, nesmím zapomenout na jeho lásku k rodnému Jičínsku a sportovní fanovství. Přestože se nikdy netajil sympatiemi k letenskému klubu, dokázal objektivně ocenit i vyznavače červenobílých či zelenobílých barev.

Teď teprve mohu portrét dokončit – takový byl a je univ. Prof. Dr. Robert Kvaček.

Laudeatur! Nechť je pochválen!

**Laudatio u příležitosti udělení ceny Miroslava Ivanova
spisovateli Antonu Balážovi za trvalý přínos české
a slovenské literatuře faktu, předneseno 10. června 2022
na slavnostním předávání cen Miroslava Ivanova
v rámci festivalu Svět knihy v Praze**

Michal Macháček

„Tvůrce nemá až takú veľkú moc nad osudom svojich postáv. Či je to postava ,zo života‘ alebo je čistou fikciou, každá čoskoro začne v príbehu žiť vlastným životom a presiahne pôvodný zámer autora, pretože dobré literárne dielo je často múdrejšie ako jeho autor.“

Na životaschopné postavy je košaté dílo prozaika Antona Baláže opravdu bohaté. Charakteristická je u něho vysoká míra práce s fakty, zároveň ironie a angažovanost příběhu k aktuálním celospolečenským tématům, ovšem jde i vstříc otevírání tabuizovanějších otázek minulosti. Baláž nezapře skutečnost, že vystudoval žurnalistiku a věnoval se novinářskému povolání. Houževnatý, nápaditý i snad trochu svěhla-vý – originální hledač.

Již během studií – upozorňuji, že hovoříme o druhé polovině šedesátých let – si za téma své absolventské práce zvolil novinářinu Alexandra Macha, slovenského fašizoidního národovce a mimo jiné ministra vnitra Slovenského štátu, k jehož osudu se později ještě vrátil. Balážovi kuráž opravdu nechyběla, když jako začínající autor zařadil do svého prvního knižního díla *Bohovia ročných období* autentický příběh slovenského občana, který přežil sedmáct let v sibiřském gulagu. Dílo vyšlo v roce 1971, na začátku tzv. normalizace, a vzbudilo velkou nevěli u sovětského konzula v Československu. Kniha byla stažena z prodeje, sešrotována. Pro autora to znamenalo několik let zákazu knižně publikovat. Ve svých dalších dílech se pak věnoval dělnickému prostředí, z něhož vzešel, ovšem zároveň ekologicky laděným tématům. Tak vznikly romány *Skleníková Venuša* a *Tu musíš žít*.

V uvedených sedmdesátých a osmdesátých letech pracoval Baláž jako redaktor, posléze šéfredaktor společenského týdeníku *Sloboda*.

Po listopadu 1989 postupně šéfoval *Slovenskému deníku*, *Mediálnímu informačnímu centru* a *Literárnímu informačnímu centru*. Pracoval také v Kanceláři prezidenta Slovenské republiky Michala Kováče, s nímž později vydal knihu rozhovorů.

Přirozeně nevynechával publikační činnost. V roce 1991 na základě odtajněných archivů uveřejnil seriál článků o komunistických táborech nucené práce – zejména o největším z nich v Nováčích, který během Slovenského štátu sloužil jako deportační a pracovní tábor Židů, po druhé světové válce jako deportační tábor pro karpatské Němce a po únoru 1948 zde komunistický režim soustředil téměř dva tisíce svých „třídních nepřátel“. Tak vznikl úspěšný román *Tábor padlých žien*, který vyšel v několika domácích i zahraničních vydáních, v roce 1997 také v českém překladu Emila Charouse. Kniha rovněž získala filmovou podobu, a tak se Baláž mohl projevit i jako scénárista.

Uvedených témat se nadále přidržoval a rozvíjel. O fungování podsvětí, zejména nejstaršího řemesla, pojednávají autorovy knihy o bratislavské vykřičené čtvrti Vydrice. Nově se však začal zajímat i o vážnější otázku, a to poválečné osudy slovenských Židů, o jejich vystěhování do Izraele. Tak vznikly Balážovy *Transporty nádeje*. Knihu autor sepsal na bázi archivních dokumentů a vzpomínek aktérů, s některými se autor seznámil během svých cest po Izraeli. *Transporty nádeje* velmi příznivě přijala odborná kritika včetně historické obce. Nashromážděné materiály následně posloužily pro román *Krajina zabudnutia*, který vyšel v několika vydáních a překladech, v roce 2016 i v hebrejštině.

Baláže silně zasáhl osud a dílo Rudolfa Dobiáše, jáchymovského vězně, který bývá právem označován za slovenského Solženicyna. Dlouhodobý zájem vyústil v knihu působivých rozhovorů s názvem *Vyniest na svetlo dňa príbehy dlhej noci*.

Do Balážova spisovatelského hledáčku se také dlouhodobě dostávala osobnost komunistického intelektuála Juraje Špitzer, který byl za války jako Žid perzekuován, a na druhé straně již zmiňovaného Alexandra Macha, který se nejen na protizidovských opatřeních na Slovensku podílel. Rozsáhlé dílo literatury faktu *Dva slovenské osudy Špitzer – Mach* vzniklo na základě osobních setkávání autora s oběma protagonisty, kteří zosobňují i symbolizují dvě protichůdné podoby slovenského osudu.

Nejnověji Baláže zaujal pražský německý spisovatel Franz Kafka. Soustředí se na jeho zápas s tuberkulózou, který byl sveden v roce 1921 i ve vysokohorském sanatoriu na Slovensku. Na základě zachované Kafkovy korespondence a materiálů z lékařských sympózií, které byly věnované jeho léčbě, se můžeme těšit na dokumentárně-příběhové dílo. Máme se na co těšit.

Anton Baláž je nositelem státního vyznamenání Řadu Ludovíta Štúra II. třídy za „mimořádné zásluhy v oblasti rozvoje kultury“.

„Moje příběhy,“ praví Baláž, „vždy smerovali k tomu, aby čitateľa nielen pobavili, ale aj poučili, aby mu ukázali svet, v ktorom musia žiť a že len na nich záleží, aký obsah svojmu životu dajú.“

Klub autorů literatury faktu si přístupu a díla Antona Baláže vysoce váží. Přejeme mu mnoho tvůrčích sil a neméně poučených i pobavných čtenářů.

**Město Letohrad, český Klub autorů literatury
faktu a Klub spisovatelů literatury faktu
na Slovensku uskutečnily 31. ročník
Mezinárodních cen Egona Erwina Kische**

Slavnostní udílení se konalo 14. září 2022 v obřadní síni zámku Letohrad.

Slovenská porota Mezinárodních cen Egona Erwina Kische zasedala v tomto složení a rozhodla takto:

Porota:

PhDr. Ivan Szabó – předseda poroty

JUDr. Anton Blaha, CSc. – člen poroty

prof. PhDr. Jozef Leikert, PhD. – člen poroty

Hlavní mezinárodní cena byla udělena Michalu Kšiňanovi za knihu *Milan Rastislav Štэфánik (Muž, ktorý sa rozprával s hviezdami)* vydanou Vydavateľstvom SLOVART v roce 2021

Cena byla udělena Lukáši Onderčaninovi za knihu *Utopia v Leninovej záhrade (Československá komúna Interhelpo)*, vydanou Vydavateľstvom Absynt v roce 2021

Cena byla udělena Pavolu Dinkovi za knihy *Planéta na rázcestí (Eseje spoza pandemicko-literárnej opony o Zemi a jej deťoch s kamenným srdcom)*, vydanou Vydavateľstvom Spolku slovenských spisovateľov v roce 2021 a *Príbeh Skalického rubína a Skalického trdelníka* vydanou Pavolom Dinkom v súčinnosti s Vinnou cestou Záhorie, Vinohradníckym spolkom Skalica a Ateliérom EDO v roce 2021

Cena byla udělena **Svetozáru Krnovi** za knihu *Z devínského brala na Duklu (Cesta hrdinů SNP)*, vydanou Vydavatelstvím Karpáty-Infopress 2021

Cena byla udělena **Tomáši Forróvi** za knihu *Zlatá horůčka (Venezuela – od ropné velmoci k úpadku lidské civilizace)*, vydanou nakladatelstvím N Press v roce 2021

Do třicátého prvního ročníku bylo v České republice přihlášeno 43 titulů z 26 nakladatelství.

Česká porota Mezinárodních cen Egona Erwina Kische zasedala v tomto složení a rozhodla takto:

Porota:

Mgr. Michal Macháček, Ph.D. – předseda poroty

Ing. Břetislav Ditrych – člen poroty

prof. PhDr. Jan Rychlík, Dr. Sc., Dr. h. c. – člen poroty

PhDr. Jan Lukavec, Ph.D. – člen poroty

Stanislav Motl – člen poroty

Hlavní mezinárodní cena byla udělena Jaroslavu Rokoskému za knihu *Útěk z Leopoldova Věznice, odboj, doba. Padesátá léta v Československu*, vydanou Nakladatelstvím Academia a Ústavem pro studium totalitních režimů v roce 2021

Cena byla udělena Antonii Doležalové za knihu *Mikuláš Teich: Moje století (1918–2018)*, vydanou nakladatelstvím Galén v roce 2021

Cena byla udělena Miroslavu Belicovi za knihu *Vzpomínky na Sýrii, Od arabského socialismu k Islámskému státu*, vydanou Nakladatelstvím EPOCH v roce 2022

Cena byla udělena Pavlu Pospěchovi za knihu *Neznámá společnost, Pohledy na současné Česko*, vydanou nakladatelstvím HOST vydavatelství, s. r. o. v roce 2021

*Cena byla udělena Kláře Pinerové, Michalovi Loučovi, Kristýny Buškové Haluzíkové za knihu **Vězení jako zrcadlo společnosti, Nerovný souboj vědy, politiky a humanity 1965–1992**, vydanou Univerzitou Karlovou, Nakladatelstvím Karolinum v roce 2021*

Několik závěrečných slov Michala Macháčka, předsedy poroty české části mezinárodní soutěže o ceny Egona Erwina Kische, z vyhlášení výsledků v Letohradu

Do 31. ročníku mezinárodních cen Egona Erwina Kische bylo v české části celkově přihlášeno 43 knižních titulů od 26 nakladatelů. Jedná se o obdobný počet jako v předcházejících ročnících, přesto je třeba říci, že porota neměla úlohu vůbec jednoduchou. Sešla se totiž řada opravdu nevšedních publikací. Porota zohlednila jak hloubku zpracování, tak jazykově-stylistický aspekt i estetickou podobu, v neposlední řadě žánrovou pestrost knih. Po dílčím zhodnocení a diskuzích byly porotou vybrány ty nejlepší tituly. Vítězným autorům gratulujeme.

Samozřejmě i při poctivé snaze o co největší objektivitu si uvědomujeme, že rozhodování se nemůže vyvarovat určité míře subjektivismu, porotce není robot, proto bych neméně rád vyjádřil díky všem autorům a nakladatelům, kteří se letošních cen zúčastnili. S vítězi, ovšem i s užším výběrem knih, u kterých porota udělení ocenění zvažovala, je možné se seznámit na facebookové stránce Klubu autorů literatury faktu a také na klubových webových stránkách, které budou v nejbližších dnech nově spuštěny.

Rád bych využil příležitosti a poděkoval členům poroty za jejich práci.

Egon Erwin Kisch se o novinářích vyjádřil, že je můžeme rozdělit na dva druhy. Jedni píší více, než vědí, druzí zase více vědí, než napíší. Myslím si, že to lze vztáhnout i na spisovatele obecně a jsem proto přesvědčen, že dnes v hostitelském Letohradu převládl ten druhý případ. Ještě jednou oceněným autorům gratuluji a budeme se těšit na Vaše další kvalitní díla prodchnutá kischovským „padni komu padni“.

Předseda českého Klubu autorů literatury faktu Stanislav Tumis a předseda Klubu spisovatelův literatury faktu na Slovensku Jozef Leikert se starostou města Letohrad Petrem Fialou

Jozef Leikert převzal Hlavní mezinárodní cenu za Michala Kšiňana

Hlavní mezinárodní cena pro Jaroslava Rokoského

Několik poznámek člena poroty Mezinárodní ceny Egona Erwina Kische

Výsledky literární soutěže už nepochybně znáte, jsou souhrnně uvedeny na jiném místě tohoto *Kalfíku*. Připojuji jen pár osobních poznámek.

Každé dvojici porotců přidělil předseda poroty třetinu stejných přihlášených knih, já jsem si jich postupně odnesl z místnosti KALFu v redakci Nakladatelství Epoque domů patnáct. Předem jsme se shodli na přibližném pracovním rozdělení podle kategorií – rozhovory/deníky, cestopisy/reportáže, literatura faktu a vědecká literatura. Těžko přece porovnávat knihu rozhovorů a třeba historickou knihu *Války růží*, odehrávající se ve středověké Anglii. Ze stejného důvodu byli, předpokládám, zvoleni i porotci, od historiků přes publicisty, esejisty a autory „klasické“ literatury faktu. Bodů jsme mohli přidělit od 1 do 10. Přiznávám, že 10 bodů za mimořádnou publikaci jsem nedal žádné knize. Možná jsem příliš náročný, na druhé straně se tentokrát sešlo víc knih, které porotu zaujaly

a ocenění by si nepochybně zasloužily. Což je samozřejmě dobře, ale počet cen byl daný a jasný.

Hodnotil jsem nejen samotné téma, dané smyslem a názvem soutěže, ale i úroveň literárního zpracování, přihlížel jsem také k cílové skupině čtenářů.

U některých knih jsem si vytvořil názor (snad i díky mé dosavadní tvorbě v oblasti literatury faktu) třeba po 20–30 stranách, jiné jsem zvědavě a rád dočetl až do konce. Samozřejmě, ideální by bylo, kdyby si všech 5 porotců mohlo přečíst každou z 43 knih z 26 nakladatelství. Ale to, pokud vím, nezvládá žádná literární soutěž.

Po přibližně dvou měsících jsme se jedno odpoledne znovu všichni setkali a předseda shrnul bodové hodnocení.

Každý z porotců měl příležitost vlastní „známkování“ obhájit a vyslechnout názory ostatních. A samozřejmě seznámit se podrobněji s knihami, které nehodnotil a především s knihami s nejvyšším počtem bodů. Užitečná „výměna názorů“ trvala několik hodin. Ne vždycky jsme se samozřejmě ve všem shodli, ale na konečném pořadí jednomyslně.

Alespoň tedy pár poznámek z mého hodnocení knih, na něž se cena Egona Erwina Kische nedostala.

Kristýna Bernardová: **Nacismus versus okultismus v protektorátu** s podtitulem *Osudy Jiřího Arvéda Smíchovského a Jana Kefera z Nakladatelství Academia*. Zasvěcené a pečlivé zpracování, poznamenal jsem si, rozsáhlý obrazový materiál, výborná kniha. Dal jsem jí za sebe nejvíc, 8 bodů, přesto se mezi oceněné nedostala. Trochu mě to mrzí...

Nepochybně zajímavý byl **Deník tvrdohlavého režiséra** Václava Marhoulů z nakladatelského domu Albatros Media. Velmi podrobně popisuje přípravy k natáčení filmu *Tobruk*, končí rozhovorem s autorem a režisérem k vynikajícímu filmu *Nabarvené ptáče*. Deník je sice obdivuhodný, ale na mě, opakuji, příliš podrobný.

Nepochybně užitečná a pozoruhodná byla kniha Jana Pohunka **Bizarní a zaniklá povolání**, připomněla mi mnohem starší knihu *Zaniklá řemesla*. Krásně vypravená, podrobná a zasvěcená byla publikace Jana Hocka **Severní stezka** z nakladatelského domu Euromedia Group. Nepochybně skvělá pro inspiraci, plánování budoucího výletu i následné vzpomínání. Ocenil jsem obsáhlou knihu rozhovorů historičky Antonie Doležalové

s úctyhodným kolegou Mikulášem Teichem, nazvanou příznačně **Moje století** z nakladatelství Galén. A nejen já – Cenu Egona Erwina Kische kniha naprosto právem získala.

Knihu Janka a Lucie Sedlářových **Žít lehce** jsme si orientačně zařadili mezi cestopisné reportáže. Příběhy lidí, kteří se rozhodli sami i s rodinami k návratu a životu v přírodě, jsou zachyceny velmi čtivě, doprovázejí je pěkné fotografie.

Do podobného žánru patřila kniha Ivana Fíly **Nouzový stav** – Zápisky cestovatele časem. Svědectví „covidové“ doby, poznamenal jsem si, vynikající fotografie, vlastní dojmy, postřehy, jinde krátce převyprávěné příběhy, zajímavý nápad i zpracování, dokument doby. I *Nouzovému stavu* jsem dal 8 bodů, do finále se nedostala, přesto doporučuji.

A poslední kniha, kterou bych rád jako člen poroty připomenul, je reportážní deník malíře, grafika, autora originálních písem a hudebníka Františka Šorma s názvem **Namasté**, vydaná nakladatelstvím Volvox Globator. Velmi osobní a podrobné vyprávění o cestách do Indie. Trochu návod a návnada pro cestovatele budoucí, vzpomínka pro znalé a bývalé. Pro mne nejzajímavější byly krátké návraty do historie památných míst a osobní dojmy a postřehy malíře, který knihu s textem na levé straně vždy doprovodil akvarelem na straně protější.

Tak to byl alespoň krátký pohled jednoho z členů poroty do zákulisí hodnocení knih přihlášených do soutěže o ceny Egona Erwina Kische.

Pořadatelé – Klub autorů literatury faktu – se těší na vaši účast v příštím ročníku!

Jen ještě osobní P. S.: Jsem rád, že ve slovenské sekci Mezinárodních cen Egona Erwina Kische získal hlavní cenu historik Michal Kšiňan za knihu *Milan Rastislav Štefánik (Muž, ktorý sa rozprával s hvězdami)*.

Břetislav Ditrych

Literární Cena Jaroslava Golla 2022

FAKULTA FILOZOFICKÁ ZČU
A KLUB AUTORŮ LITERATURY FAKTU

LITERÁRNÍ CENA JAROSLAVA GOLLA

// PRO STUDENTSKÉ PRÁCE

Fakulta filozofická ZČU a Klub autorů literatury faktu představují Literární cenu Jaroslava Golla pro rok 2022

Dne 16. listopadu 2022 došlo na půdě Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje k předání Literárních cen Jaroslava Golla za rok 2022. Na udělování cen spolupracují Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni a Klub autorů literatury faktu. Již osmého ročníku Literárních cen Jaroslava Golla se účastnilo 19 přihlášených prací ze středních a vysokých škol z celé České republiky. Porota zasedala ve složení

- doc. PhDr. Jan Halada, CSc. (Katedra marketingové komunikace a public relations FSV UK)
- Mgr. Vojtěch Kessler, Ph.D. (Historický ústav AV ČR)

- PhDr. Roman Kodet, Ph.D. (předseda poroty, KHV FF ZČU)
- doc. PhDr. Dana Picková, Ph.D. (ÚSD FF UK)
- Mgr. Václav Šipla (Paměť národa)

Za rok 2022 ocenila výjimečné práce středoškolských a vysokoškolských studentů. Ocenění v jednotlivých kategoriích obdrželi:

Cena za středoškolskou práci: **Radim Kuc** (Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická Jeronýmova) – *Odstoupení Sudet na území Liberce v říjnu 1938*

- Cena za seminární práci: **Josef Novák** (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity) – *Krátká sonda do činnosti MLS Brno – Případ Franze Prudkeho*
- Cena za bakalářskou práci: **Jakub Frynta** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy) – *Nestor Ivanovyč Machno a bolševismus*
- Cena za diplomovou práci: **Aleš Kotva** (Filozofická fakulta Západočeské univerzity v Plzni) – *Cesta k britsko-japonské alianci*
- Cena za disertační práci: **Jaroslav Kříž** (Filozofická fakulta Univerzity Karlovy) – *„České Chicago“ – etnohistorický pohled na vývoj českého etnika v americkém městě v letech 1852–1945*
- Devátý ročník Literárních cen Jaroslava Golla bude vyhlášen v první polovině roku 2023.

Pozdní rozhovor s Karlem Richterem

Michal Macháček

Neuteklo ani čtrnáct dní, kdy jsme jako výbor KALFu přišli poblahopřát našemu čestnému předsedovi k devadesátce, a už jsme opět seděli na Petřinách a povídali si o literatuře faktu, minulosti a životě vůbec. Jubilant Karel Richter (15. června 1930 Chlumeck nad Cidlinou – 22. května 2021 Praha) v sobě nezapřel rozeného vypravěče s až neuvěřitelnou pamětí. Zrovna dokončoval knížku svých memoárů, kterou nedávno vydalo Nakladatelství Epoque, proto doslova překypoval slovy. Ta jsem nahrával a nyní po výzvách kolegů z výboru KALFu i přepsal. Byla by škoda, kdyby Karlovo spontánní vzpomínání a myšlenky, patrně se jedná o poslední zaznamenaný rozhovor, zůstaly nedotčeně ležet v útrokách diktafonu.

Jak se díváš na otázku objektivit historika? Jak ses popasovával se subjektivními vlivy?

Osobně si myslím, že absolutní objektivit nikdo nemůže dosáhnout, protože je to nadlidské. Protože subjektivita se tam vnucuje i proti tvé vůli. Nějakým způsobem se tam vměstná. Jsou některé věci, na které i změníš názor několikrát za život, podle toho, v jaké situaci se zrovna věci vyskytnou. Takže nějaké apologetické soudy... Toho se nemohu dopustit, to se mění. Jak člověk stárne, uvědomuje si, jak názory podléhají obrovským tlakům, které prostě někdy zapůsobí. Nedá se nic dělat.

Kdo tě ovlivnil v psaní nebo inspiroval?

Můj děda, který byl ohromný vypravěč. Ještě v devadesáti letech za ním chodili lidé ho poslouchat.

Máš spisovatelský vzor?

Mám jich řadu. Pokud jde o poezii, je mým oblíbencem Fráňa Šrámek. Když si vezmeš, jak vymýšlí obrazy: „Jak po srdci by dlouhým smyčcem táh...“ Řekni mi, co je to za schopnost, takhle vidět!

A z historiků či autorů literatury faktu?

Náš patron Mirek Ivanov. Toho jsem miloval.

Znali jste se osobně?

Jistě, dělal jsem mu tajemníka. KALF, to je děťátko, které jsme pěstovali od miminkovských časů a které nakonec dospělo do takové šíře a zdatnosti, že jsem jako stařec na něj hrdý.

Jak na Ivanova vzpomínáš?

Ohromný člověk. Myšlenkově bohatý. Vynikal tím, co my vidíme jako svéráz, jako svébytnost literatury faktu s uměleckými ambicemi či umělecko-dokumentární literatury. Měl pro to ohromně vyhraněný smysl. Jenže si to neuvědomoval teoreticky, ale už to cítil. Jednak ve svém díle to dělal, má příběhy. Umí do toho zapojovat své představy, umí rozvolňovat linii vypravěčkou, dává do toho prožitky, čímž to získává skvělou působivost.

Máš nějaké doporučení pro začínající autory?

Hodně číst. Hodně číst. Vždycky, když jsem začínal nějaké téma, tak jsem se snažil k tomu přečíst vše, co se dalo. A teď to zvažuješ a v člověku se to vrství, kupí a samo seskupuje. A je to ohromná slast. Nádherný.

A když si zvolíš téma, jak vlastně pracuješ, myslím technicky?

Kudy chodím, tudy o něm přemýšlím. A někdy mne něco napadne, vezmu papír a rozepíšu nějakou scénu. Hledám příběhy, které to říkají za tebe. Rozehrávám osobní příběhy. To mne na tom láká. Když se naplňuje dějinný příběh, obecně známý, lidskými prožitky. A když objevíš k událostem klíč, pak tě zachvátí skutečné nadšení.

Co jsi naposledy četl?

Znovu jsem četl *Českou otázku* Masaryka. Tady mám na stole historii pražského gestapa. Karla Čapka hodně čtu. Fráňu Šrámka, Ivanova, Cílka, ten je taky výborný. Četba je to, co tě nabíjí. Rozšiřuje slovní zásobu. Literární škola. Tím je i překladatelská činnost, které jsem se rád věnoval.

Promiň, už je dost pozdě (uvědomujeme si, že už nastal pozdní večer).

To nevadí, ptej se!

Jak asi správně tušíte, nešlo se dále neptat. Pokračování rozhovoru, kde například řešíme Julia Caesara, Ludvíka Svobodu či Andreje Andrejeviče Vlasova a mnoho dalších historických i osobních témat, často v souvislostech k dnešku, by mělo být publikováno v časopisu Přísně tajné.

Co právě píšu?

Nesudte, abyste nebyli souzeni!

Jana Vrzalová

Momentálně zpracovávám dramatický příběh slovenské vězeňkyně, který se v letech 1942–1945 odehrál v Osvětimi-Březince (Auschwitz-Birkenau). Týká se židovské komunity a holocaustu. Tématu velice citlivého a bolestného. Ještě pořád totiž žijí pamětníci. To je také důvod, proč jsem se s prosbou o pomoc obrátila na spisovatelku a psychoterapeutku Zuzanu Peterovou, s níž nás pojí přátelství i společná práce, a na jejího syna, vrchního pražského rabína, jímž je David Peter. Bez jejich rad se neobejdu. Oběma jsem vděčna, že mne neodmítli.

Víc zatím nechci prozrazovat. K příběhu samotnému snad tolik. Snažím se vykreslit osudy lidí, kteří byli postaveni do extrémních situací, na něž nebyli a ani nemohli být připraveni. Svůj osud si nevybrali. Prostě stalo se, co se stalo! Mnozí z nich se proti své vůli stali loutkami v rukách mocných.

Soudit, když víme, jak válka skončila, z poklidu domova vynášet morální odsudky, je velice snadné. K tomu však nejsme oprávněni. Můžeme se pouze, ovšem čistě teoreticky zamýšlet, jak bychom se v té či oné situaci zachovali sami.

Čím hlouběji do tragické životní etapy hlavní hrdinky a její sestry pronikám, tím je psaní pro mne bolestnější. Útrapy prožívám s nimi. Možná, být na jejich místě, jen abych si zachránila holý život, bych udělala totéž, co mladší ze sester. Jen člověk nemoudrý a nedovzdělaný, válkou nijak nepoznamenaný, dobře najedený současník, jenž nepoznal hmotnou nouzi, jenž nikdy nemusel v nelidských podmínkách bojovat o holý život, soudí. Zvolila jsem tedy motto, které můj tvůrčí úmysl charakterizuje nejvýstižněji. „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. (Mt 7,1-2)

Pokračování biografie o Gustávu Husákovi

Michal Macháček

Přestože se tradičně nedokážu vyhnout určité tematické roztržitosti, zejména dokončuji práci, takové volné pokračování biografie o Gustávu Husákovi, která se s přesahy zaměřuje na období tzv. normalizace a bude hlouběji pojednávat i o ostatních převážně politických aktérech a kauzách na pozadí československo-sovětských vztahů. Abych uvedl něco konkrétnějšího, například se zabývám příběhem Alexandra Dubčeka, Karla Gotta či Ludvíka Svobody. Kladu si při tom otázku o technologii moci, do jaké míry to, co se tady dělo, bylo na objednávku Moskvy, nebo jsme si to takříkajíc upekli sami. Aneb jak tenkrát chutnala a fungovala moc.

Podářilo se mi mimo jiné projít archiválie Husákova stranického i hradního sekretariátu, ale také privátní materiály uchovávané Husákovou rodinou a dalšími tehdejšími činovníky, s nimiž, pokud to bylo možné, jsem vedl rozhovory. V neposlední řadě využívám zdrojů uložených v Moskvě, kde se poštěstilo bádát. Dnes pro našince asi těžko dostupná možnost. Doufám, že nejen to ve výsledku nabídne nevšední nahlédnutí do politického zákulisí i na dobu nedávno minulou a snad dokáže oslovit čtenáře. Jen se v tom množství pramenů neutopit.

Josef Liškutín

František Kopecký, kronikář ve Tvarožné,
kronikář Brněnského městského střeleckého sboru

Po úspěšných knihách *Těžké roky Velké války* a *Příběhy (nejen) tvaroženských četníků* se nyní věnuji další osobnosti z naší obce.

Významnou osobností našeho válečného a poválečného zdravotnictví je generálmajor, MUDr. prof. Josef Liškutín. Narodil se 13. srpna 1910 ve Tvarožné u Brna v početné rolnické rodině. Rodiče nechali nadaného syna vystudovat gymnázium a v letech 1929–1934 Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Po návratu z vojenské služby nastoupil jako asistent do Patogicko-anatomického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně v nemocnici u sv. Anny v Brně. Protektorátní úřady mu povolily tříměsíční studijní pobyt v Paříži z důvodu rozšíření

znalostí při léčení rakoviny. Tam se dal k dispozici československému zahraničnímu odboji a zahraniční armádě. Ve Francii se seznámil se skupinou mladých českých umělců a intelektuálů a pokoušel se přispět k vyléčení jedné z nich, vážně nemocné skladatelky a dirigentky Vítězslavy Kaprálové. Stýkal se i s jejím strýcem podplukovníkem Bohumilem Kaprálem a pozdějším manželem Jiřím Muchou. Po porážce Francie a podpisu její kapitulace byl Josef Liškutín zařazen mezi vojáky evakuované do Anglie. Tam se při své práci a mnoha funkcích potkával se špičkami politické a vojenské reprezentace okupovaného státu. Byl hygienikem i přednostou bakteriologické laboratoře československé brigády ve Velké Británii. Pomáhal našim medikům, aby mohli dostudovat na anglických univerzitách. Podílel se na přípravných pracích pro organizaci zdravotní péče v osvobozené vlasti a na přípravě akce UNRRA.

V srpnu 1944 byl odvelen na východní frontu. V ukrajinském Chustu se připojil k čs. armádnímu sboru. S ním absolvoval dlouhou cestu až do osvobozené Prahy. Jeho vzpomínky jsou zapsány na stránkách obecní Pamětní knihy. Po válce využil nabídku a pracoval v Praze. Tam se potkal se svou budoucí manželkou Anežkou, se kterou se oženil. Narodily se jim dvě děti, dcera Ivana a syn Vít. Josef Liškutín přednášel, psal, podílel se na vybudování hygienicko-epidemiologické, zdravotnicko-statistické a laboratorní služby v poválečné armádě. Po habilitaci na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně v lednu 1947 byl jmenován docentem v oboru obecné hygieny a epidemiologie. V roce 1951 byl plukovník MUDr. doc. Josef Liškutín jmenován náčelníkem nově vzniklé Katedry

vojenské hygieny a epidemiologie J. E. Purkyně v Hradci Králové a v roce 1954 v Brně jmenován profesorem.

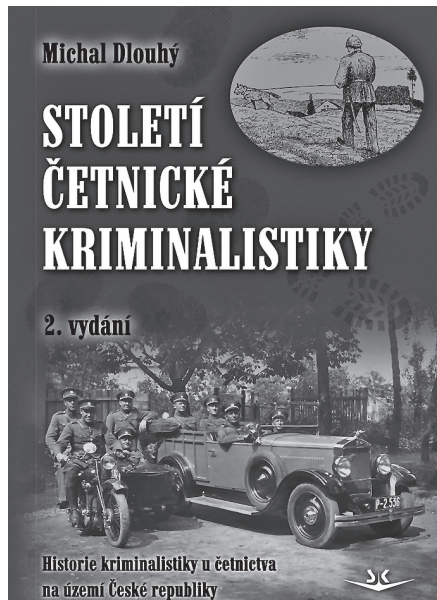
V pátek 6. května 1955 byl povýšen do hodnosti generálmajora. Byl aktivní v mnoha funkcích a pro studenty i náročným pedagogem. Napsal řadu učebnic, publikací, článků, referátů a knihy *Lékařské zkušenosti z druhé světové války* a *Vojenská hygiena*. V jeho albech se zachovalo mnoho zajímavých fotografií. Zemřel v pátek 8. února 1957. Po rozloučení v Hradci Králové byly ostatky zesnulého převezeny do rodné obce. Tam se konal pohřeb s vojenskými poctami. Publikace bude doplněna mnoha fotografiemi, vzpomínkami spolupracovníků i příbuzných, citacemi z kronik, rodokmenem rodiny i popisem jeho příbuzenského vztahu se známým letcem RAF, brigádním generálem Miroslavem Liškutínem.

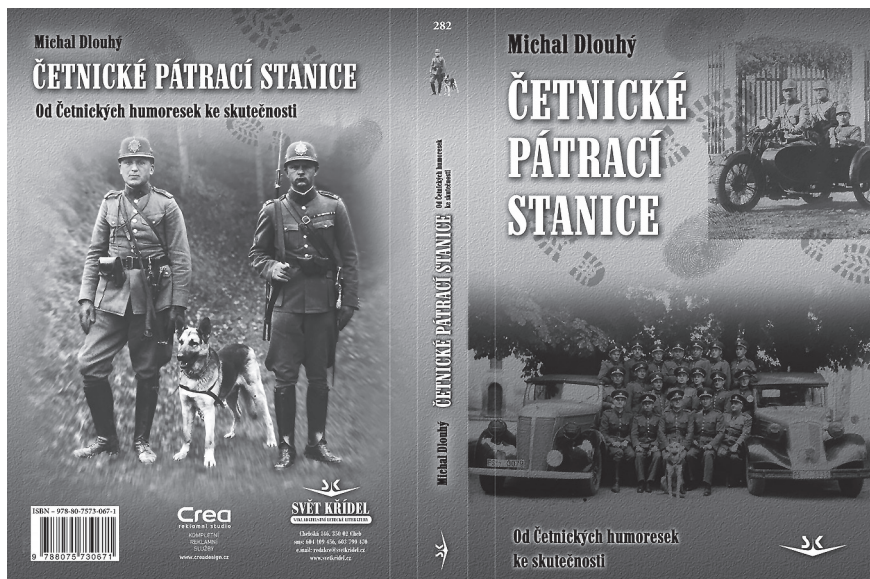
Co to byly četnické pátrací stanice?

Michal Dlouhý

Po své první knize v této edici s názvem *Století četnické kriminalistiky*, jež poměrně komplexně pojednává o historii kriminalistiky u četnictva na území České republiky a která se setkala se zájmem čtenářů a dočkala se i svého druhého vydání, bude moje pozornost věnována četnickým pátracím stanicím. Slova „Četnická pátrací stanice Brno“, dovoluji si tvrdit, zná díky úspěšnému televiznímu seriálu *Četnické humoresky* v naší zemi snad opravdu každý, malé děti nevyjímaje.

Co to ale ve skutečnosti byly četnické pátrací stanice? Jak a kým byly obsazeny? Jaké měly úkoly? Jakými technickými prostředky disponovaly a jaké používaly pracovní postupy? A jaké skutečné

případy řešily jednotlivé pátrací stanice? Ale ještě před tím se čtenář seznámí s tím, jak vznikl námět televizního seriálu a jaké byly skutečné osudy předobrazů jednotlivých seriálových postav?

Na tyto a mnohé další otázky přinese odpovědi moje právě dopisovaná kniha.

(Knihu ČETNICKÉ PÁTRACÍ STANICE aneb Od Četnických humoresek ke skutečnosti vydá Nakladatelství Svět křídel Cheb)

Dlouholetý člen našeho Klubu autorů literatury faktu Viliam Apfel doporučuje:

Otakar Kořínek

BEETHOVEN A MÚZA

Vydavateľstvo Matice slovenskej, s. r. o., Martin, 2017

Hold hudbe i géniovi

Sú príbehy v knihách, ktoré preletia naším životom a preklznu popri nás bez toho, že by sa nás dotkli a zaniknú v zabudnutí, pričom čitateľ, ktorý si ich chcel privlastniť, je opätovne sklamaný. Nuž aj tu platí, že nie každý deň je sviatok. Ak sa však na našom nebi literárneho záujmu objaví text ktorý sa do našej duše i citu zadrapi silou nevidanou, hneď máme pocit, akoby popri nás preletel žiarivý meteor, ktorý osloví len pripravených. Je dobre, že sa občas staneme účastníkmi takéhoto malého zázraku, ktorý poteší o to viac, že ho spôsobil náš autor, ktorý prednávknom verejnosť prekvapil svojím spôsobom výnimočnou knižkou, ktorú nazval *Beethoven a múza*.

Otakar Kořínek, vynikajúci prekladateľ rozhodujúcich profilových diel anglosaskej literatúry, odvážny (a objavný) autor literatúry faktu, čo sa podpísal pod také knihy, akou je *Washington – sedem rokov v centre moci, Vtedy v Amerike* či *Pozývaci list*, ktorý signalizoval pripravovanú okupáciu Československa v roku 1968, tentoraz pred nás predstavuje ako hlbavý filozof, očarený tvorbou génia – kompozítora Ludwiga van Beethovena i tajomstvom jeho súkromného bytia a takisto živlov, ktoré v ňom horia a zvädzajú krutý zápas.

Načrtnutý príbeh v podobe fiktívneho pohybu udalostí je zdanlivo jednoduchý: V istú predvianočnú zasneženú decembrovú noc v roku 1826 v hlavnom meste rakúskej monarchie sedí v izbe starý muž a v zamyslení pozoruje vyčíňanie prírody, čo v ňom evokuje celý vodopád spomienok, ktoré ho ničia, spaľujú a nedovolia mu usnúť aj napriek fyzickej únave a neskorej nočnej hodine.

Je ešte niečo horšie ako to, čo ho už dávnejšie postihlo a čoho sa nedokáže zbaviť? Už pred časom natrvalo stratil sluch, on, svetoznámy hudobný skladateľ, ktorý ešte toľko toho prostredníctvom svojej hudby chcel povedať svetu! A potom to prázdno – už ho všetci opustili, je sám, naveky sám. A tu predsa len ktosi prichádza: Je to ona, jeho múza, ktorá za ním prišla so zámerom uzavrieť účet a predložiť mu teraz už naozaj naposledy na tejto zemi bilanciu celoživotného vzťahu ich dvoch. „... *Ty si prišla, ty si prišla...*, opakuje. *Očami sa jej vpíja do tváre. Čas sa rozplynul, zmrštil sa do nehybného bodu. Už neexistuje jej tvár. Je stredom celého sveta ako kedysi. V tej chvíli je azda aj šťastný, že je hluchý a nie slepý. Ešte vždy cíti jej ruku vo svojej. Do očí sa mu tisnú slzy. Nebráni sa im, hoci pre ne už nevidí jej tvár...*“ Je to ona, jeho večne mladá múza, jeho nesmrteľná milienka, ktorej zostal verný po celý život. Prišla mu povedať posledné slová, posledné zbohom na tomto svete, dnes, kedy sa ich príbeh končí v reálnom čase i v tejto knižke.

Prežili ho spolu – možno v inom čase a na inom mieste naozaj a či to bol iba krásny sen, trblietavá predstava o nich dvoch a ich citoch, ktoré nenašli naplnenie? Literát s dušou básnika – a tým bezosporu O. Kořínek je – necháva na čitateľa, aby sám dal svoju bodku za týmto príbehom, čo najskôr bol fikcia, v ktorej sa už – zatiaľ ešte pomerne nezreteľne objavuje signál definitívneho odchodu skladateľa do nenávratna.

Čas sa čoskoro naplní a geniálny Beethoven naveky zmlkne. Jeho hudba, ktorú venoval celému ľudstvu je však večná.

Naši slovenští přátelé a členové KALFu manželé Apfelovi napsali Marcelle Přerovské:

Keď sme sa pred pár dňami vrátili z nemocnice, skonštatovali sme, že všetko poriadané KALFOM sme pre náš zlý zdravotný stav zmeškali priam od roku 2020 –, k čomu môžeme priradiť aj najnovšiu pozvánku na odovzdávanie cien E. E. Kische, ktoré bude KALF v Letohrade odovzdávať. Žiaľ v tejto súvislosti musíme konštatovať, že sa situácia aj dnes nevyvíja v náš prospech a tak namieste otázka o ďalšom našom členstve v tejto vrcholnej organizácii, okrem iného aj preto, že tvorba literatúry faktu v našom ponímaní predstavuje putovanie po archívoch, a to – ako sa ukazuje – už pre nás vôbec nie je. A tak v tejto súvislosti sme nútení zrieknuť sa členstva v KALFE – s tým, že tým šťastnejším

a zdavším – želáme veľa úspechov a dobrých kníh. Vždy budeme spomínať na Mirka Ivanova, Karla Richtera, Mirka Kučeru a ďalších, s ktorými sme v tvorivom spojení prežívali roky plodnej spolupráce.

Vaši Viliam a Lubka Apfelovci

Přejeme jim dobré zdraví, i my si uchováme příjemné vzpomínky na naše setkávání!

Rubrika „Co právě píšů?“

Vážené členky, vážení členové Klubu autorů literatury faktu, milí přátelé a příznivci, chtěli bychom nadále rozšiřovat náš *KALFÍK – Zpravodaj klubu autorů literatury faktu* o pravidelnou rubriku s názvem *Co právě píšů?*, v níž budete mít příležitost seznámit ostatní členy s připravovanou knihou, týkající se oblasti literatury faktu.

Uvažovaný rozsah jednoho příspěvku je přibližně 1 normostrana, to znamená 30 řádků s 60 znaky včetně mezer na řádek. Váš příspěvek může doprovázet také fotografie, vztahující se k obsahu textu.

Předpokládáme, že *Kalfík*, nadále vycházející dvakrát ročně, bude rozeslán nejen členům, ale například také nakladatelům, kteří mají publikace literatury faktu ve svých edičních plánech. I pro ně to bude příležitost seznámit se v předstihu s Vaší činností, plány, záměry.

NAPIŠTE NÁM!

Slova nového šéfredaktora revue *Přísně tajné!*

Je tomu čtvrt století a pár týdnů, kdy se 23. května 1997 na prodejních stáncích českých měst objevilo první číslo revue *Přísně tajné!* U kolébky tohoto počínu stáli mistři literatury faktu Karel Richter a Roman Cílek, kteří pro myšlenku vydávat periodikum specializované na tento žánr získali Františka Čermáka, majitele Pražské vydavatelské společnosti. Od té chvíle až do dnešního dne vychází s železnou pravidelností šestkrát do roka periodikum, v němž se svými novými původními pracemi prezentují renomovaní autoři a autorky literatury faktu, ale i ti, kteří v tomto literárním žánru podnikají svoje dětské kroky...

Prvním šéfredaktorem *Přísně tajné!*, osobou, která tento dvouměsíčník představila široké obci čtenářů a která mu vtiskla osobitý charakter, byl spisovatel, historik, publicista a překladatel Karel Richter. Po dvanácti letech předal redigování revue Miloslavu Martínkovi, historikovi, autorovi četných děl literatury faktu a redaktorovi *Magazínu Práva*, který s péčí dobrého hospodáře a invencí jemu vlastní usiloval o udržení a posunutí vpřed všeho nejlepšího, s čím si čtenářská veřejnost *Přísně tajné!* dlouhodobě spojuje. Mílu Martínka jsem měl obzvláště rád, protože mi jako náročný a zároveň přející redaktor mé vůbec první knížky *Co nezavály písky Mezopotámie* dal před jejím vydáním řadu cenných rad, kterými se řídím dodnes. Leč běh života je neúprosný a Míla pronásledován neduhy typickými pro jeho věk požádal počátkem minulého roku o uvolnění z náročné agendy redigování našeho dvojměsíčníku.

Bylo mi poctou a zároveň výzvou, když jsem by osloven, abych se po Mílu Martínkovi ujal šéfredaktorství *Přísně tajné!* já. Poctou proto, že vedení revue přebírám po osobnostech, které tento titul přivedly na vysokou úroveň a pro které literatura faktu byla vším, jak profesí, tak životem samým.

Nabídka redigovat *Přísně tajné!* byla pro mne výzvou z řady důvodů.

Především proto, že se na rozdíl od svých předchůdců v pozici šéfredaktora nepovažuji za etablovaného profesionála. Ačkoli jsem žurnalistiku

(vedle arabistiky a politických věd) vystudoval, nikdy jsem k novinářině až na sporadické výstupy pořádně „nepřičil“. K samotné literatuře faktu jsem se jako autor – nikoli tedy jako její celoživotní čtenář a obdivovatel – dostal poměrně nedávno, teprve až po třech desetiletích působení v zahraniční službě. Tam jsem se sice „pravdu o přítomnosti a minulosti“, jak literaturu faktu lakonicky charakterizoval Miroslav Ivanov, také snažil zprostředkovávat, i když pro publikum co do počtu spíše omezeném. Nicméně i zahraniční služba byla dobrou školou a po desetiletém „nástavbovém studiu“, jak bych nazval svoji spolupráci s týmem Nakladatelství Epoque, jsem tuto výzvu s jistým váháním přijal.

Další výzvu pak vidím v prudce se měnícím charakteru současné doby. To, co se před deseti dvaceti lety zdálo jako definitivní, je dnes pod otázkou. O příčinách a možných důsledcích tohoto stavu se můžeme přít a dohadovat. Jistě se ale shodneme na konstatování, že česká společnost dnes opět jaksi hledá a fakticky musí obhajovat středoevropskou identitu naší země. Literatura faktu – psaní pravdy o minulosti a současnosti – může při tomto pátrání po našem místě ve světě sehrávat důležitou roli.

Poslední a nepodstatnější výzvou, vlastním důvodem, proč se na Vás obracím, je zájem redakce *Přísně tajné!* rozšiřovat okruh autorů o nové tváře. I když naše revue nikdy nebyla uzavřeným klubem sólistů, uvítali bychom, když by se na jejích stránkách setkávali vedle stávajících, renomovaných autorů literatury faktu ještě více i adeпти a autoři v tomto žánru zatím noví, a to všech věkových kategorií. Především jim, začínajícím, jsou adresována tato slova.

PhDr. Miroslav Belica

Přísně tajné! – ročník 2022

č. 1

- Radek Fukala: *Politické labyrinty Václava Viléma z Roupova*
Františka Vrbenská: *Otcové poutníci a Den díkůvzdání*
Heda Bartíková: *S posledním upírem ožívá žďárská historie*
Milan Kovář: *Na mušce německý císař Vilém II.*
Dušan Uhlíř: *Atentát na pražském Hradě*
Pavel Kmoch: *Jedna vila, mnoho osudů*
Roman Cílek: *Leden 1945: zlomové okamžiky války aneb Gehlenovo věno pro nevěstu*
Milan Moravec: *Konec Ukrajinské povstalecké armády*
Jozef Leikert: *Okupáciu Sovietom Mňačko nikdy neodpustil*
Milan Syruček: *Přísně tajné – Top Secret*

č. 2

- Roman Cílek: *Canaris – Istitivý protihráč našich předválečných zpravodajců*
Radek Fukala: *Naděje a smutný konec Bartoloměje ze Žerotína*
Dušan Uhlíř: *Jak se žilo v českých zemích za napoleonských válek*
Jan Kvirenc: *Zámky Otce národa*
Břetislav Ditrych: *Básník ve vzdušném moři*
Miloslav Martínek: *Vrahem byl opravdu zahradník*
Stanislav Motl: *Zamilovaný pacient*
Jana Vrzalová: *Jediná obrana – lidskost a láska k bližnímu*
Pavel Kmoch: *Vraždy vězňů ve výcvikovém prostoru SS „Böhmen“ v roce 1945*
Milan Kovář: *Spletenec osudů účastníků druhé světové války*

č. 3

- Radek Fukala: *Grunwaldský vítěz*
Dušan Uhlíř: *Jak to bylo s obléháním pevnosti La Rochelle?*
Radek Fukala: *Poslední slezský Poděbrad jako kníže míru*
Františka Vrbenská: *Vzestup a pád hetmana Ivana Mazepy*
Dušan Uhlíř: *Černá ovce slavného rodu Kouniců*

Miloš Vaněček: *Falešná ruka zákona*
Maria Mišková: „Maďarská školní výchova přetvořila jejich ušlapanou duši“
Zdeněk Višek: *Ludwig Czech – poslední československý ministr německé národnosti*
Světlana Michlova: *Zapadávání do dějin*
Jana Vrzalová: *Z uličníka povstalcem*
Roman Cílek: *Krvavá tečka za prohranou válkou*
Miroslav Belica: *Zpackaná transformace „osvobozeného“ Iráku*

č. 4

Radek Fukala: *Povstání Bohadana Chmelnického – první pokus o vznik nezávislého ukrajinského státu. I. část*
Václav Králíček: *Fenomén „Dáma s lampou“*
Miloslav Martínek: *Objevení Země Františka Josefa*
Milan Kovář: *Speciální operace čs. námořní pěchoty aneb první letadla Československé republiky*
Dušan Uhlíř: *Případ albánského vyslance*
Roman Cílek: *Velkomeziríčská tragédie aneb smrt u břehů dvou moravských řek*
František Roček: *Co je zabaveno, s tím se počítá*
Zdeněk Hrabica: *Pozemské minuty s Jurijem Gagarinem*
Lenka Procházková: *Jako hmyz pod lupou*

č. 5

Radek Fukala: *Povstání Bohadana Chmelnického – první pokus o vznik nezávislého ukrajinského státu, II. část*
Jana Vrzalova: *Válka na Balkáně*
Františka Vrbenská: *Krvavý baron, vládce Mongolska*
Dušan Uhlíř: *Antonín Švehla – agrární vůdce v čele státu*
Milan Kovář: *Smrtící akce českého II. odboje*
Kirill Ševčenko: *Poválečná anabáze nejmenšího slovanského národa*
Jaroslav Hak: *Skaut z kutnohorského vězení*
Roman Cílek: *Reicinova pevnost strachu*
Zdeněk Hrabica: *Vojenská knížka generála Karla Klapálka*

č. 6

Jiří Straus: *Ján Jesenský – muž, který se proslavil první veřejnou pitvou*

Radek Fukala: *Páni se zavinutou střelou v erbu a jejich protihabsburský odpor*

Ivo Přichystal: *Josef Mysliveček – pozapomenutý génius*

Miloslav Martínek: *Metternich a kněžna Darja*

Stanislava Kučerová: *Českoslovenští legionáři na Rusi*

František Roček: *Servilita ČSR v habešském konfliktu vedla k 15. březnu 1939*

Jana Vrzalová: *Pracovala jsem proti říši!*

Roman Cílek: *Tajemství písmene R*

Miloš Frebort: *Tenkrát ve Vietnamu*

Organizační informace

V současné době pracuje *výbor* KALFu, v souladu se Stanovami KALFu, v tomto složení:

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.
předseda
tel: 777 264 307, e-mail: standa.tumis@centrum.cz

Mgr. Václav Kotrman, Ph.D.
1. místopředseda
tel: 723 713 131, e-mail: vaclav.kotrman@epocha.cz

Mgr. Michal Macháček, Ph.D.
2. místopředseda
tel.: 723 732 647, e-mail: MichMach1@seznam.cz

Marcela Přerovská
tajemnice
tel: 602 717 410, e-mail: kalf.prerovska@gmail.com

Ing. Břetislav Ditrych
člen výboru
tel: 737 918 973, e-mail: bditrych@centrum.cz

PhDr. Roman Kodet, Ph.D.
člen výboru
tel.: 606 795 715, e-mail: kodet.roman@seznam.cz

Mgr. et Mgr. Jaroslav Kříž, Ph.D.
člen výboru
tel.: 605 123 140, e-mail: reditel@knihovna.turnov.cz

Složení *kontrolní komise* spolku:

Mgr. Michal Rak, Ph.D.
předseda komise
tel: 778 727 304, e-mail: rak@csol.cz

PhDr. Miloslav Martínek
člen komise
tel.: 603 417 531, e-mail: martinek.miloslav@seznam.cz

Webové stránky spolku:
www.klubliteraturyfaktu.cz

Pokud budete mít zájem o zaslání svého příspěvku, článku na web, kontaktujte prosím Mgr. Václava Kotrmana, Ph.D. (kontakt uveden v kapitole Organizační záležitosti – členové výboru KALF)

Facebook spolku:
www.facebook.com/klubliteraturyfaktu

Pokud budete mít zájem o umístění svého příspěvku, článku či jiné zprávy na našem Facebooku, kontaktujte prosím Mgr. Michala Macháčka, Ph.D. (Kontakt uveden v kapitole Organizační záležitosti – členové výboru KALF.)

V roce 2022 naše řady rozšířili

Michal Rak

Zemřeli

Zora Dvořáková
Gustav Oplustil
Radim Uzel

Významná životní jubilea v roce 2022

55 let

Blanka Láníčková	12. 2. 2022
Zdeněk Maixner	20. 1. 2022

70 let

Miroslav Belica	30. 12. 2022
-----------------	--------------

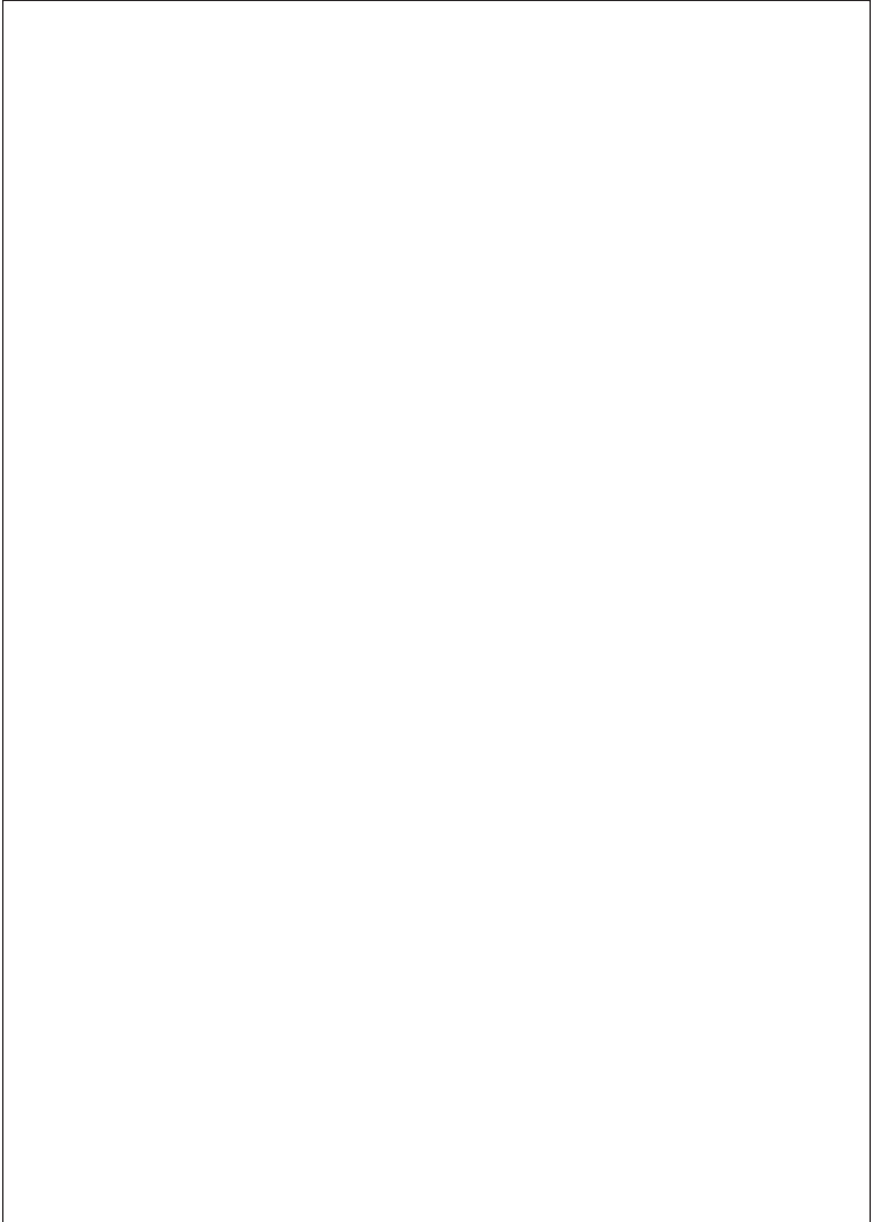
80 let

Břetislav Ditrych	29. 9. 2022
-------------------	-------------

85 let

Roman Cílek	4. 3. 2022
Jiří Uhlíř	21. 4. 2022

Poznámky

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying most of the page. It is intended for the user to write notes.